

Dálkingin

Flyta úr vesturtýskum býi, orsakað av dálking

Í lítla vesturtýska býnum Knapsack verður bert roykur eftir. Íbúgvararnir hava avgjørt at flyta. Orsakað av dálkingini. Nú vilja teir byrja nýggja tilveru. Í øðrum býi.

Hann eitur Jansen. Er 53 ára gamal. Starvast á eini ídnaðarverksmiðju. Hevur gjørt tað í samfull 31 ár. Øll hesi árin hevur hann búð í lítla vesturtýska býnum Knapsack, ið liggur vestan fyri Köln, fáar fjórðingar frá tí veruliga Ruhr-økinum.

Men nú vil hann ikki longur. Als ikki av teirri orsök, at honum hóvar ikki starvið ella vinnur ov lítið av peningi, til tess at kunna skapa vanligu tilveru saman við konu og tveimum hálvvaknum synum. Nei. Als ikki.

Jansen hevur avgjørt at flyta úr Knapsack, orsakað av, at hann aldri hevur sæð glæmu av sólini. Heldur ikki á hásumri. Av teirri orsök, at hann aldri hevur sæð nakran veruligan summargróður, gróður, sum hann sjálvur hevur skundað undir at fáa eina tilveru eisini. Orsakað av, at hann er vordin leiddur av altíð at skula harka og geva seg í dagliga yrki sínum. Er talan í hesum sambandi um tekin til lungasjúku.

Stein Viksveen
skrifvar úr Bonn.

— Eg eri ikki einsamallur um avgerðina at flyta hiðani. Vit fara øll at flyta hiðani. Tilsamans eru vit umleið 2500. Vit fara at flyta úr einum býi, sum er fjaldur í óhumsku. Úr einum býi við tónum húsum og tónum handlum.

Bert roykurin eftir

Tað einasta, sum verður eftir av Knapsack um kanska eitt ár, er roykurin úr skorsteinum ídnaðarverksmiðjanna.

— Tað kann tykjast tvørligt at skula flyta hiðani, tá ein hevur verið her í samfull 31 ár. Hóast tann nógva roykin og aðra óhumsku, eri eg vordin fegin at hava tilhald í bý-

num. Men tað ber bert ikki til longur. Eg verði noyddur at rýma. Sigur Jansen.

Saman við teimum áður nevndu 2500 luttekur hann í mótmælunum móti miljøoyðingini í Vesturtýsklandi. Teirri oyðing, sum hevur endurtikið seg.

Mest dálkaði býur í Europa

Í Knapsack er eitt el-verk, ein verksmiðja, ið framleiðir brúnkol, og tvær kemiskar verksmiðjur.

Seinastu 20 árin hava hesar verksmiðjur spjatt umleið 2 tons av dusti kring allan býin, eins og tær hava spjatt umleið

2000 kubikmetrar av guvu (dampi). Ikki alt hetta tíðarskeiðið, men hvønn tíma! Knap-sack var undan krígunum kendur sum hin vakri býurin, orsakað av nógva góðri sínum. Nú er hann umgjørdur til hin mest dálkaða býin í Europa.

Í 1945 høvdu umleið 5600 fólk tilhald í Knapsack. Bert helvtin er nú eftir. Og tey hava í umbúna at flyta eisini.

Seinastu 10 árin hava íbúgvarnir yvir fyri myndugleikunum mótmælt galdandi viðurskiftum. Tey ynsktu niðurskurð av teim eitrandi evnunum. Tey ynsktu at hava tilveru teirra í einum býi, har ikki hvør einasti andadráttur gjørdist nærum ein líðing!

Júst tí hava tey tikið ta álvarsligu avgerð, sum nevnd er frammanfyri. Tey vilja vísa politikkarunum, at tilvera teirra als ongan møguleika hevur. Geva teimum skortfleingju.

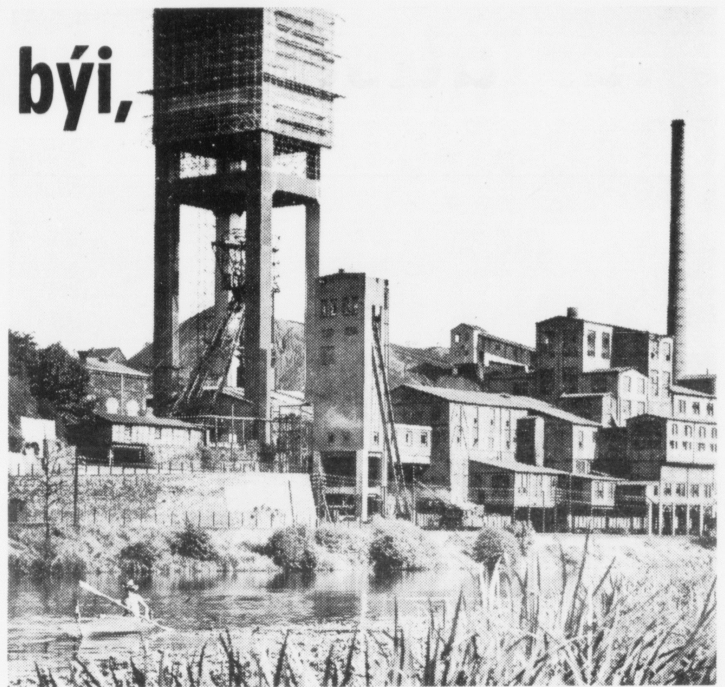
— Stutt og greitt. Fáa vit onga hjálparveiting. So flyta vit burtur.

Í nógvum heimum í Knapsack hava viðurskiftini verið umrødd. Spurningarnir í hesum sambandi hava verið mangir. So sum:

Hava vit ráðini at flyta? Hvussu verður við arbeiði í framtíðini?

Men hóast greiddar og ógreiddar spurningar eru íbúgvarnir komnir til ta niðurstøðu, at teir megu flyta. Og síðan skapa sær nýggja tilveru. Aðrastaðni.

Ídnaðarverksmiðjurnar spjaða hópin av avfalli kring býirnar í Ruhr-økinum. Á henda hátt hevur lítil býurin Knapsack mist tilveru sína.

Myndin omanfyri sýnir verksmiðju, sum framleiðir steinkol. Verksmiðjan er liður í miklu dálkingini í Vesturtýsklandi, sum hevur endurtikið seg.

Íbúgvararnir, sum hava myndað Knapsack, fara at flyta til ein bý, sum liggur bert fáar kilometrar frá. Í hesum býi finnur tú alt nýtt. Nýggj hús. Tey eru hvít. Ikki dálkað av ídnaðarverksmiðjum. Í urtagørðunum vaksa blómur. Ikki oyðilagdar blómur, sum eru gular á líti.

Í felag hava myndugleikarnir sett í verk tiltøk. Til tess at geva íbúgvarunum nýggja tilveru.

Jú. At enda góvu teir teimum viðhald.

60 milj. DM

Nýggi býurin hevur kostað umleið 60 milj. DM. Myndugleikarnir hava átið sær at gjalda. Tí, hvør skal annars gjalda?

120 rúm og 180 íbúðir eru klárar at taka í nýtslu. Nýggi býurin kemur at eita »NEU KNAPSACK«.

Vónandi er tí, at hesin býurin fer at bjóða íbúgvarum sínum aðra og góða tilveru, har øll óhumsku verður hildin burtur, endar Stein Viksveen úr Bonn.

FØROYA

BANKI

bauki FØROYA